

[Adam Møller.]

går de fleste medlemmer i dette høje ting, som det går mig, at vi ikke kan hjælpe hr. Jens Møller med at finde ud af det problem.

Derimod er det forholdsvis enkelt at hjælpe hr. Jens Møller med at finde ud af, hvad der kom først, dyrtidsportionerne eller prisstigningerne, for forholdet er det, at når man indgår en arbejdsaftale, hvad enten denne arbejdsaftale sker på det private arbejdsmarked eller inden for den offentlige sektor, så er udgangspunktet for fastsættelsen af den løn, man mener det er rimeligt at træffe aftale om eller afslutte overenskomst om, jo det prisniveau, der er gældende på det pågældende tidspunkt. Vi har endog flere gange, om jeg så må sige, nulsat pristallet, sat et nyt pristal til 100 og er så gået ud fra dette. Der er altså ingen tvivl om, hvad det begynder med i dette tilfælde.

Dette blot til oplysning for hr. Jens Møller.

Økonomi- og handelsministeren (Nyboe Andersen):

Flere af ordførerne i denne debat har talt om, at de beslutninger, vi nødvendigvis skal træffe i de kommende uger, må træffes på et grundlag af viden eller formodning om 1974's økonomiske udvikling, der ikke er så sikkert, som det havde været ønskeligt. Det er en betragtning, jeg ikke kan være ganske uenig i. Det er naturligvis altid svært at skønne præcist over udviklingen i økonomien i vort komplicerede samfund ret langt frem i tiden, ja, det er sågar somme tider svært at skønne over de nærmest foregående ugers udvikling, så længe man ikke har præcise statistiske oplysninger, men det er da navnlig svært at bedømme udviklingen i et år, hvor konjunktoren drejer enten nedad, som man må formode det sker i 1974, eller opad, som det sker i andre situationer. Det er straks lettere, hvis man er inde i en udvikling, hvor alting tyder på at det går i samme retning året igennem.

Spekulationerne, som har været i gang et stykke tid, om, hvordan 1974 ville blive, har gået meget på dette: hvornår vil der komme et sving nedad i den internationale konjunktur og i konjunktoren herhjemme? Hvor tidligt i 1974 vil det komme, og hvor stærkt vil det gå? Men det har været en almindelig opfattelse — jeg har ikke bemærket mig

nogen, der har haft en anden opfattelse i hvert fald — at der i løbet af 1974 var en meget stor sandsynlighed for, at der ville komme en nedgang, og til denne vurdering er nu kommet virkningerne af oliekrisen, dels forsyningssituationen, dels prisudviklingen.

Hr. Per Hækkerup bad specielt om min vurdering af de oplysninger, der er givet i den konjunkturoversigt, der er uddelt forledens dag, om løn- og prisudvikling og betalingsbalance og på det grundlag også beskæftigelsen.

Om lønudviklingen hedder det i oversigten, at man forventer en lønstigning igen året på 20 pct. Jeg må for min egen del sige, at jeg skønner, at det er lavt ansat, og var egentlig, da jeg så tallet, tilbøjelig til at mene, at det var for lavt ansat. For vi ved med en meget høj grad af sikkerhed, at hvis der ikke gribes ind over for udviklingen, vil dyrtidsportioner og overenskomsttillæg i hvert fald skaffe 16 pct. lønstigning. Risikoen for mere end 6 portioner kan vel ikke afvises, og så kommer man højere op end disse 16 pct. Lægger vi til det bare en meget beskedent lønglidning, væsentlig mindre end det normale, så er vi på de 20 pct., der er anslået. Jeg må sige, jeg tror, at hvis der ikke gøres noget ved det, så er det meget vanskeligt at forestille sig en lavere lønstigning end disse 20 pct. Jeg vil da gøre den bemærkning til hr. Schlüter i denne sammenhæng, at 1974 så bliver et eksempel på, at pristalsreguleringen betyder vældig meget, meget mere, end den normalt gør.

Hvad prisudviklingen angår, er det skønnet i oversigten, at prisstigninger på 15 pct. vil være det sandsynlige. På de områder, hvor lønudviklingen her i landet har en afgørende indflydelse på priserne, er der i hvert fald ikke noget mærkeligt i, at 20 pct. lønstigning giver 15 pct. prisstigning, fordi den produktivitetsfremgang, vi kan regne med, nok vil blive noget hæmmet af oliesituationen, og mere end 5 pct., forskellen mellem 20 og 15, er det vel ikke sandsynligt at produktivitetsfremgangen kan dække.

Hvad andre prisstigningsårsager angår, står vi over for meget stærke importprisstigninger. Alene olieprisstigningen ventes at ville give en forringelse af bytteforholdet for landet som helhed på en 12-13 pct. i kraft af stigende importpriser, og i betragtning af, at en lang række andre lande faktisk også reg-